KRISTUI IR BAŽNYČIAI 24 NR.

KUN. VIKTORAS ŠAUKLYS MIC

MAŽOJI EVANGELIJA

MARIJONŲ LEIDINYS 158 NR.

Skaitmenino
Katalikų
Biblioteka
katbib.lt

ROŽANČIAUS MALDOS GERBĖJAI

Vieną dieną, kai **Napoleonas I** buvo dar visoje savo galybėje, atėjo į teatrą. Jį lydėjo jo adjutantas kilmingas bajoras, princas **Rohan.** Imperatorius ne daug paisydavo, kas ten ant scenos būdavo vaidinama, bet turėdavo didelį palinkimą stebėti publiką. Taip jis besidairydamas pastebi, kad ir jo adjutantas mažai interesuojasi artistais, bet savo rankose kažką slepia po paltu ant kelių. Napoleonas gražiu gestu atverčia jam apsiausto skverną ir žiūri, — jo adjutantas bekalbąs rožančių. Kandangi princas tuo metu ir taip jau ne kokioj buvo imperatoriaus malonėj, tai dėl to jam pasidarė gana nejauku. Bet Napoleonas jam pasakė: „Jūs aukščiau stovite už šias vaidinimo kvailybes. Iš jūsų bus šaunus vyras, kalbėkite toliau savo rožančių, aš jums daugiau nebetrukdysiu".

Ir tikrai Napoleono žodžiai išsipildė. Tas princas vėliau iškilo net ligi to, kad tapo Benzensono (Besançon) arkivyskupu, o savo vyskupavimu paliko jis visiems ilgalaikę ir gražią atmintį. (St. Josephsblatt 1889 nr. 9).

Tokių aukštų pažiūrų į maldą buvo Napoleonas. Ir ne tik jis vienas. Randame istorijoj daug kitų garsių karalių, nemaža garbingų kunigaikščių, kurie savo pažiūromis į rožančiaus praktiką yra palikę gražų pavyzdį savo valdiniams ir piliečiams.

Taip, sakysime, **ciecorius Fridrikas III** prašo popiežių, kad leistų Kelne įsteigti rožančiaus broliją, o kada buvo leista įkurti, jis pats savo ranka į tos brolijos narių knygas įrašo save, savo žmoną Eleonorą ir sūnų Maksimilijoną.

Prancūzijos karaliai: **Henrikas II, Pranciškus II** ir **Karolius IX** vis tai buvo rožančiaus brolijos nariai. Taip pat ir trys sesers karalienės: Elžbieta, Pilypo II Ispanijos karaliaus žmona, Klodinė, Lotaringijos karaliaus Karolio III žmona ir Margarita, Navaros karaliaus žmona.

1775 m. Parmos **herzogas Ferdinandas** parašo net veikalėlį apie rožančių, kad taip savo pavaldinius paskatintų labiau vertinti tą išganingą priemonę.

Taip pat yra tikrų žinių, kad garsusis karo vadas **Montmorency** visuomet kalbėdavo rožančių, kai jam reikėdavo stotis savo kariuomenės pryšaky. Prireikus duoti įsakymą, nutraukdavo jį, o po to vėl tęsdavo toliau.

Taip pat ir vyriausias komendantas iš Tirolio nuo Napoleono gynėjas **Andrius Hofer** buvo didelis rožančiaus gerbėjas. Jis kalbėdavo jį su savo žmonėmis kas vakarą. Kada Hofburge prie Insbrucko jis buvo perėmęs visos šalies valdymą, tas jo religinis kilnumas tuomet ypač pasireiškė. Eidamas į mūšį jis visuomet turėdavo su savim rožančių. Kariai pasekdavo jo pavyzdžiu, ir kaip vienas jo karo žygių aprašytojas yra išsitaręs: „Žiūrint, girdi, galėjai pamanyti, kad jie procesijoj, o ne karo lauke esą".

Taigi rožančiaus maldos mylėtojų tarpe mes randame žmonių iš visų tautų ir įvairiausių luomų: pradedant karaliumi ant

sosto ir baigiant prasčiokėliu lūšnoje. Krikščionys jį kalba savo šeimos ratelyje sekmadienį švęsdami, rožančius kalbamas ir šiaip rudens vakarais, susirinkus šeimai į gryčią po dienos darbų. Jį kalba katalikas važiuodamas į miestą, ar grįždamas iš jo. Jis kalbamas viešai bažnyčioje per visą spalių mėnesį. Jį kalba pagaliau su pasitikėjimu ir popiežiai ir kaip atmintį duoda tiems, kuriems nori pareikšti savo meilę ar padėką.

Dvidešimts šeši popiežiai savo raštais (bulėmis) yra užgyrę šią pamaldumo praktiką ir suteikę atlaidus. Rožančiaus brolijon įsirašiusių ir to pamaldumo platintojų tarpe randame popiežius: **Inocentą V, Benediktą XI ir XIII, Grigalių XIII, Klemensą IX ir Pijų XI...**

DIEVUI PATINKANTI MALDA

Rožančiaus malda yra pasekimas angelų garbinimo. Kaip angelai danguje pakartotinai gieda: „Šventas, šventas, šventas Viešpats, galybių Dievas, pilnas yra

dangus ir žemė jo garbės (Jz. 6. 3). Taip ir žmonės, ar nepanašiai garbina dangaus Karalienę, kada jie pakaitomis kalba rožančių?

Kad ši maldos rūšis Dievo Motinai labai patinka, ji davė suprasti tuomi, kad pasirodžiusi Lurde 1858 m. dešinėje rankoje turėjo rožančių. Todėl ir pop. Pijus IX sako: „Aš rekomenduoju jums rožančių ypatingu būdu, nes šitos maldos išmokė mus pati Dievo Motina (1877.II.11).

Tik nesuprantantieji ir paviršutiniškai galvoją gali daryti priekaištų rožančiaus maldai. Tokie turėtų žinoti, kad kada žmogus meldžiasi nuoširdžiai ir iš visų sielos gelmių, jis visuomet yra linkęs kartoti ir kartoti vis tuos pačius ir tuos pačius žodžius. Juk ar ne taip meldėsi ir Kristus Alyvų darže, kada jis tris kartus sugrįžo į maldos vietą ir kartojo vis tuos pačius žodžius? Ar ne taip meldėsi ir karalius Dovydas, kad jis vienoje savo dėkojimo psalmėje 27 kartus kartoja: „Ir jo gailestingumas per amžius?" (Psl. 135). Ar ne taip pagaliau melsdavosi ir šv. Pranciškus Asyžietis, kai meile degdamas nesuskaitomus

kartus jis sakydavo: „Mano Dievas ir mano viskas".

Taip! Toks meldimosi būdas, kaip kad turime rožančiaus kalbėjime nėra koks dirbtinas išmislas, bet einąs iš sveikos žmogaus prigimties.

Jeigu pakartojimo būdu meldėsi Viešpats Jėzus Alyvų darže, Dovydas savo psalmėse, šv. Pranciškus savo serafiškoj meilėj, tai nenuostabu, kad ir didieji Dievo Motinos garbintojai laikydami rankoje rožančių dešimtimis kartų ją sveikina archangelo žodžiais „Sveika Marija". Tuomi jie pina jai dvasinių rožių vainiką.

Pirmųjų šimtmečių atsiskyrėliai, kurie mokėjo rašto, giedodavo psalmes, kurie gi ne — tie vietoj psalmių kalbėdavo „Tėve Mūsų" drauge su „Sveika Marija", o kad norimą skaičių Sveikamarijų kasdien atkalbėtų, skaičiavimui imdavo akmenėlius arba šiaip medinius kamuolėlius, kuriuos patogumo dėliai dažnai suverdavo ant siūlo ar virvelės. Iš to vėliau atsirado ir mūsiškis rožančius.

TEIKIA YPATINGOS PAGALBOS

Krikščionybė visuotiniuose prispaudimuose ne kartą yra sulaukusi stebuklingos pagalbos per rožančiaus maldą. Taip krikščionių pergalė prieš turkus prie Lepanto 1571 m., Vienos miesto išgelbėjimas 1683 m. nuo mahometonų ir pergalė prie Belgrado 1717 m. yra priskiriama Dievo Motinai, atsiuntusiai pagalbos dėl rožančiaus maldų.

Todėl karo vadas **Andr. Hofer** vėliau visai neperdėdamas apie šias krikščionių kovas su stabmeldžiais galėjo pasakyti, kad „priešai buvo nugalėti ne tiek krikščionių kareivių kulkų, kiek labiau rožančiaus karolėlių". Taip per rožančiaus maldą buvo atitolinti tie dideli pavojai, gręsiantys krikščionių pasauliui iš katalikų ir drauge permaldautas Dievo baudžiantis teisingumas.

Kas nežino garsiojo agitatoriaus **Danieliaus O'Connell**, kovotojo už Irlandijos išlaisvinimą? Jis buvo ne tik didelių gabumų, bet ir gilaus pamaldumo, ypač nuoširdžios meilės turėjo Dievo Motinai Mari-

jai. Jos jis kitaip nevadindavo, kaip savo tėvynės motina.

Vieną dieną, tos vidujinės meilės įkvėptas, jis pasakė kalbą prieš 100.000 žmonių minią, tarp kurių buvo ir katalikų ir protestantų. Minia klausėsi kaip užburta, tarsi būtų kalbėjęs koks Bažnyčios mokytojas ar daktaras. Tai buvo tarsi prakilnus himnas, sudėtas Marijos garbei.

Po O'Connellio garsiųjų prakalbų, kurios turėjo atidaryti katalikams duris į anglų parlamentą, anglų garsieji parlamentarai ne juokais buvo sukeliami ant kojų. Prasidėdavo smarkūs ginčai akis į akį vienas prieš kitą. Šitų ginčų metu, nuo kurių priklausė Irlandijos išsilaisvinimas ar tolimesnis vergavimas, O'Connellis visai ramiai stovėdavo kur salės kampe ir tylomis kalbėdavo rožančių. Jis pasitikėjo Dievo Motina, kuri yra visokių erezijų nugalėtoja. Irlandijos išlaisvinimą jis buvo sudėjęs į tos Mergelės rankas ir ja daugiau pasitikėjo, negu savomis pastangomis. Ir taip kada jam pasisekdavo kas laimėti Irlandijos katalikų naudai, jis tą priskirdavo Marijos užtarimo galiai.

XII šimtmety daugely kraštų, ypač Pietų Prancūzijoj buvo pradėję siausti klaidatikiai albigensai. Popiežiaus liepiamas šv. Dominikas pradėjo su jais kovoti. Bet kadangi jo pamokslai mažai ką gelbėjo, jis puolė prie Marijos krikščionių pagalbos. Sako, tada jam pasirodžius Švč. Panelė ir pamokiusi apie naują maldos būdą — rožančių. Šv. Dominikas griebėsi visu uolumu šios priemonės ir visur, kur tik jo įtaka siekė, įvedė rožančiaus kalbėjimą. Per tai jis atvertė daugiau negu 100.000 klaidatikių. (Žiūr. viršelio paveikslėlį).

Kaip Dominiko laikais rožančiaus malda buvo tikroji priemonė prieš anų laikų blogybes, taip ir mūsų laikais ji gali labai daug prisidėti prie visokių negerovių sušvelninimo. „Vaikeliai", sako pop. Pijus IX, „padėkite man nukovoti Bažnyčios ir visuomenės negeroves, bet ne su kardu, o su rožančiumi".

UŽTAT VISI IR STVERIASI ŠIO MALDOS BŪDO

Matėme su kokiu pasitikėjimu į rožančiaus maldą žiūrėjo karaliai, kunigaikščiai ir daugybė šiaip garsių vyrų. Jie tikėjosi tuo būdu greičiausiai permaldausią Dievo Motiną ir sulauksią reikiamos pagalbos.

Taip šv. Karolis Baromėjus, Milano arkivyskupas ir kardinolas dėl šios pamaldumo praktikos reikšmingumo buvo giliai pats įsitikinęs. Jis ne tik ką pats kasdien kalbėdavo rožančių, bet ir prie savo katedros įsteigė rožančiaus broliją, platino jį tarp dvasiškijos, o Milano kunigų seminarijoj įvedė, kad visi klierikai kasdien kalbėtų po vieną dalį rožančiaus. Šis paprotys, šv. Karolio Baromėjaus įvestas, pasklido pagaliau po visas kunigų seminarijas ne tik Italijoj, bet ir Prancūzijoj ir kitur ir tebėra išlikęs po šiai dienai.

Šv. Pranciškus Klaveras yra žinomas kaip negrų apaštalas Vakarų Indijoj. Kada ateidavo kokia Marijos šventė, jis sušaukdavo visus negrus, vargšus ir vaikus, ir su jais švęsdavo džiaugsmo šventę. To-

kiomis dienomis jis būtinai suruošdavo visiems viešą puotą. Po jos pasakydavo kalbą, skirtą Marijos garbei, sukalbėdavo su visais rožančių ir taip užbaigdavo susirinkimą. Sakoma, kad kasmet jis išdalindavo nuo 8 iki 9 tūkstančių rožančių negrų, kurie pirmą kartą ateidavo pas jį, ir prižiūrėdavo, kad jie jį rūpestingai nešiotų. Kiek jis jų išdalindavo klausykloje, ligoninėse, kalėjimuose nė suskaityti negalima. Liuoslaikius jis sunaudodavo dirbdamas rožančius. Šv. Klaveras tikėjo, savo misijų pasisekimą pareisiant nuo šio pamaldumo įskiepijimo naujai atsivertusiems.

Kadangi rožančius yra lyg maža evangelija tiems, kurie jį atsidėję kalba, taigi jis ir suteikia tą paguodą ir ramybę, kuri pažadėta yra Evangelijoje. Neišmanėliai ir atšalusieji nuo tikėjimo nelaimėje griebiasi visokių burtažodžių, katalikas gi priešingai, jis imasi rožančiaus, kuris jam išmeldžia Dievo pagalbą.

TAI LENGVA IR PRAKTIŠKA MALDA

Rožančius yra labai praktiška malda. Ją gali be vargo kalbėti ir mažas vaikas, bet ji yra drauge taip turtinga paslaptimis, kad ir didžiausias teologas (tikėjimo mokytojas) joje ras pakankamai sau mąstymui medžiagos. Čia svarbiausios tikėjimo tiesos statomos prieš akis 15 paslapčių pavidale.

Kartą girdėjau, kaip vienas, kuris neatrodė esąs didelis rožančiaus mėgėjas, sakė: „Rožančiaus kalbėjime vis tas pat ir tas pat. Tai įkyru ir nuvargina?". O jo draugas jam atsakė: „O žaidžiant arba kortomis lošiant, argi ne taip pat: vis tas pat ir tas pat? O tačiau nė lošikam įgrįsta nė žaidėjams pabosta".

Taigi rožančius liaudžiai yra pilnas ir praktiškas katekizmas ir tai dėl to, kad čia suimtas yra svarbiausias Bažnyčios mokslas, ir kas dar pažymėtina, — kad tas Bažnyčios mokslas čia patiekiamas maldos pavidale.

Čia meldžiamasi ir mąstoma drauge. Ir dėl šito kaitaliojimosi tarp lūpų ir minties maldos rožančius nustoja visokio nuobodumo. Rožančius rašto nemokantiems visuomet atstodavo maldaknygę. Jis ją ir šiandien daug kam pavaduoja. Taigi visai nebereikalo pop. Pijus IX rožančių yra pavadinęs **Mažąja Evangelija.**

Taigi visai suprantama, kodėl daugelis popiežių rožančiaus maldą yra apdovanoję dideliais atlaidais. Kas sukalba 5 paslaptis be pertraukimo ant pašventinto rožančiaus, pelno 100 dienų atlaidų už kiekvieną „Tėve" ir „Sveika Marija" (Ben. XIII 1726.4.13). O jei rožančiui uždėti kryžiokiniai atlaidai, tai už kiekvieną „Sveika Marija" ir „Tėv. Mūsų" po 500 d. atlaidų. Už sukalbėjimą rožančiaus prieš Švč. Sakramentą viešai išstatytą arba tebernakuly uždarytą pelnomi pilni atlaidai.

Kad atlaidus pelnytum, kalbant reikia savo nuosavą rožančių turėti rankoje ir leisti pro pirštus. Jei rožančius kalbamas bendrai, užtenka, kad vadovas laiko rankoje rožančių, kitiems nebūtina turėti.

Lenkų **karalius Kazimieras I** susirūpino pataisyti savo valstybės piliečių moralinę (dorovinę) būklę. Kreipiasi jisai į Romą ir rašo Dominikonų generolui: „Atsiųskite man, sako, rožančiaus pamokslininkų, nes tokie yra geriausi reformatoriai mano karalystėje".

Reiškia, per rožančiaus maldą į Mariją gailestingąją Dievo Motiną jis tikėjosi pataisysiąs dvasinę savo karalystės piliečių būklę.

Panašiai yra ir su kiekvienu kitu. Kada siela privalo giliausios reformos, radikalios ir nuodugnios reformos, t. y. atsigręžimo nuo piktų įpročių ar nuodėmių, tada kiekvienas kaip tas lenkų karalius turėtų griebtis tos amžiais išpraktikuotos maldos — rožančiaus ir su pasitikėjimu šauktis Marijos užtarymo:

Tu Vadove ir Valdove angelų dangaus,
Apgynėja, Priglaudėja puolusio žmogaus!

Nihil obstat. Sacerdos *J. Stakauskas MIC.*
Nr. 1645. Imprimatur. Vilkaviškis, die 4 mens. Augusti 1937 an
† *Antonius Eppus*

Marijonų spaustuvė Marijampolėje

Pigiosios brošiūros

Marijonai plačiu mastu pradėjo leisti pigiąsias brošiūras knygeles, skirtas religiniam Lietuvos atgimimui kelti.

Ligšiol, t. y. nė dviem metems nepraėjus, tųjų brošiūrų Katalikų Akcijai ir pastoraciniams tikslams visoje Lietuvoje buvo paskleista 335,500 egz. Šios kruopščiai parašytos 16 puslapių knygelės paprastai būva dalinamos per atlaidus, misijas, rekolekcijas ir šiaip sekmadieniais bažnyčioje aukas renkant, taip pat ir kitomis progomis.

Atskiros brošiūros kaina Lt. 0,10. Bet imantiems iš karto nemažiau kaip 100 egz.—75% nuolaidos. Persiuntimas ėmėjų sąskaiton.